

AKTUEEL EVANGELIE

Een tijdschrift gewijd aan:

Rechtvaardiging door het geloof
De bijbel alleen
Het priesterschap van alle gelovigen

Nummer 1
Maart 1979

Het valse evangelie van de wedergeboorte

AKTUEEL EVANGELIE

Een tijdschrift gewijd aan:

Rechtvaardiging door het geloof
De bijbel alleen
Het priesterschap van alle gelovigen

Redactie

Joh. Diepraam
M. Dulfer
D. J. Zantinge

Adviserend redakteur

Robert D. Brinsmead

Redactie-adres:

Ravelstraat 24, 2162 AR Lisse (02521-12186)

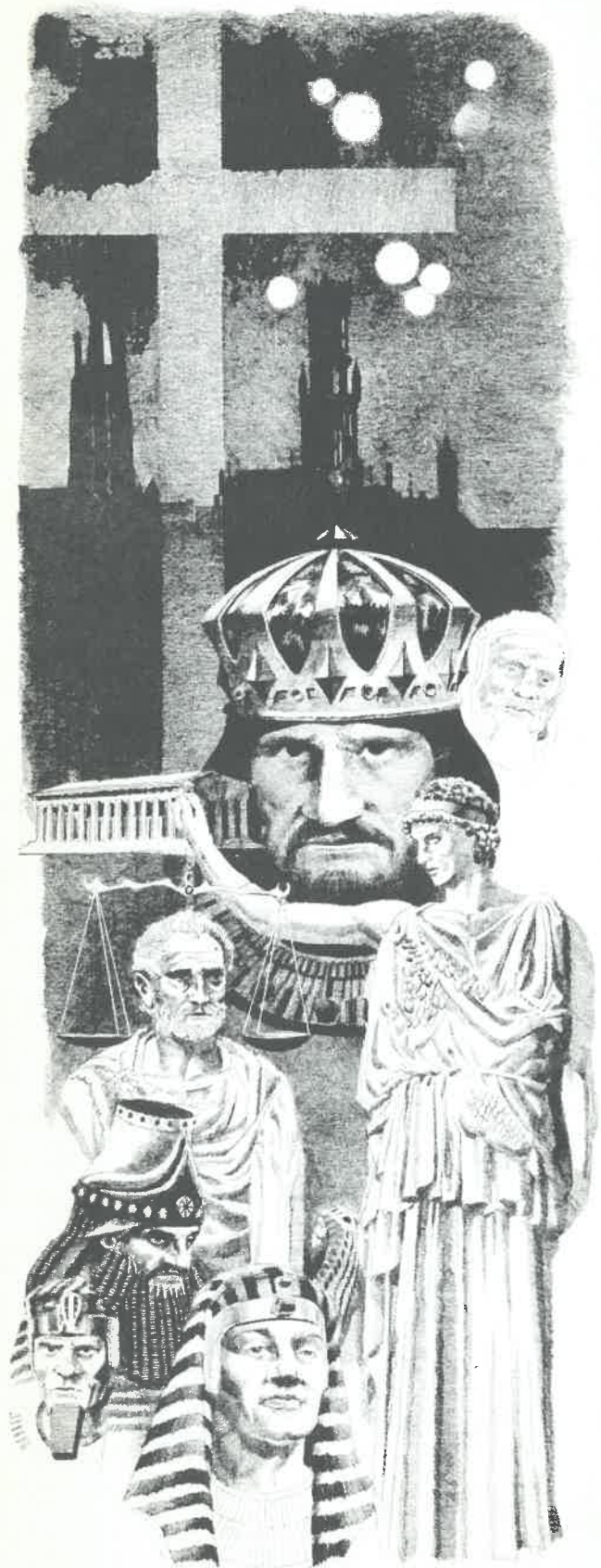
AKTUEEL EVANGELIE is een tijdschrift gewijd aan het herstel van het Nieuwtestamentische geloof en de verkondiging van de beginselen van de 16e eeuwse hervorming:
Rechtvaardiging door het geloof
De bijbel alleen
Het priesterschap van alle gelovigen

Dit tijdschrift verschijnt ieder kwartaal en is een uitgave van de Stichting Aktueel Evangelie, Postbus 25, 9530 AA Borger.
Aanvragen om gratis abonnementen kunt u aan bovenstaand adres sturen, evenals uw adreswijziging.

Dit blad is geheel gratis. U kunt echter helpen onze doelstellingen te verwezenlijken door bijdragen te storten op onze postrekening 34 10 1000 t.n.v. de Penningmeester van de Stichting Aktueel Evangelie te Borger of door overmaking op de Amro-bank Leeuwarden (giro 80 30 49), 48.24.19.717 t.n.v. Aktueel Evangelie. Alle bijdragen zijn fiscaal aftrekbaar.

Overname van artikelen alleen na schriftelijke aanvraag bij de redactie.

Aktueel Evangelie is de Nederlandse editie van het theologische tijdschrift 'Verdict' (Oordeel) dat wordt uitgegeven door de New Reformation Fellowship. Ons doel is een nieuwe reformatie die zal herontdekken wat de 16e eeuwse hervormers ons nalieten en zal afsluiten waar zij mee begonnen.

Redactioneel

Het zal sommige lezers zijn opgevallen dat de kleine tekst naast de titel op het omslag gewijzigd is. Op het omslag van deze eerste editie in 1979 staat niet langer 'door genade alleen', 'door Christus alleen' en 'door het geloof alleen'. Deze tekst hebben we gewijzigd in 'rechtvaardiging door het geloof', 'de bijbel alleen' en 'het priesterschap van alle gelovigen'. Deze wijziging in het zesde jaar van dit blad duidt niet op een geheel andere koers of op een verlegenheid met de drie vroegere uitspraken. Daar blijven we achter staan. Dat ons blad voortaan gewijd zal zijn aan de drie punten die thans op het omslag staan, komt omdat wij meer dan ooit zijn gaan beseffen dat juist deze grote punten van de 16e eeuwse hervorming door allerlei ontwikkelingen op godsdienstig en kerkelijk terrein verloren dreigen te gaan.

Op de aard van die ontwikkelingen hebben wij in Aktueel Evangelie al herhaaldelijk gewezen en we willen ze ook zo nauwkeurig mogelijk blijven volgen. Voor zover dat met onze bescheiden middelen mogelijk is. Eén ervan wordt ook in dit nummer behandeld: namelijk de groeiende verinnerlijking van de christelijke geloofsbeleving, of de tendens om van het evangelie iets te maken wat de mensen innerlijk kunnen ervaren; waardoor ze echter het gevaar lopen om Gods daad in Jezus Christus bijna 2000 jaar geleden op Golgotha, uit het oog te verliezen. Het centrum van onze aandacht wordt dan namelijk verlegd naar onszelf in plaats van naar onze Heer.

Dit gebeurt als men de wedergeboorte verklaart tot het 'Grootste Nieuws'. Dat wij wedergeboren kunnen worden, is inderdaad 'groot nieuws' maar niet het grootste nieuws. Dat is namelijk de vreugdeboodschap dat God in Jezus Christus vóór ons (en niet in ons) heeft gehandeld.

Geoffrey Paxton snijdt een belangrijke kwestie aan. De wedergeboorte is niet hét evangelie, maar een gevolg van het evangelie. Daarmee geringschat hij de wedergeboorte niet. Hij wil laten zien dat men 'iets goeds niet kan verheffen tot het allerbeste'. Hij stelt dat als je een op zichzelf goed en noodzakelijk gevolg van het evangelie verheft tot hét evangelie, je eigenlijk een 'vals' evangelie verkondigt. En Paxton wijst dan op de groeiende tendens in het Amerikaanse 'evangelicalism' om de wedergeboorte als hét evangelie te prediken. Dit heeft trouwens ook vaste voet gekregen in veel populaire evangelisatie in ons land.

De titel van zijn artikel zal sommigen misschien wat schokken. Bedenk echter wel dat Paxton niet spreekt

over 'een valse wedergeboorte' maar over een 'vals evangelie (een namaak-evangelie) van de wedergeboorte'. Wij erkennen dat de titel een beetje provocerend klinkt, maar als Paxton zich op bijbelse bodem bevindt, mag dat van ons wel.

Hij noemt naast de 'persoonlijke' of individuele wedergeboorte, ook de gemeenschappelijke en uiteindelijke wedergeboorte. Dat zijn verrassende verbanden, want velen van ons hebben bij het begrip wedergeboorte altijd gedacht aan een zeer persoonlijke, innerlijke en geestelijke vernieuwing. Paxton ziet in het OT en NT bredere aspecten van vernieuwing en herschepping, namelijk maatschappelijk, ecologisch, eschatologisch en dat alles in objectieve zin.

Mogelijk zet het artikel van Paxton ons aan tot vruchtbaar denken, hetgeen tot de belangrijkste activiteiten van de serieuze christen behoort.

Verder sluiten we in deze editie van Aktueel Evangelie de serie toespraken af (omgezet in artikelvorm) die Robert D. Brinsmead in september 1978 in Drente heeft gehouden.

jd

Op bijbelse bodem . . .

Het valse evangelie van de wedergeboorte

Onderstaand artikel is van Geoffrey J. Paxton, mederedakteur van het tijdschrift 'Verdict' en anglicaans theoloog.

De bekende evangelist Billy Graham verklaarde onlangs dat 'het grootste nieuws van de hele wereld is dat we wederomgeboren kunnen worden'). Voor veel 'evangelicals' (Amerikaanse vorm van protestantisme) is de wedergeboorte de kern van het ware christendom. Zij zien het als hét evangelie. Dit 'evangelie van de wedergeboorte' verwijst in de eerste plaats naar wat in de gelovige plaatsvindt en stelt dat dit het belangrijkste nieuws van de wereld is²). Dit is echter klassiek rooms geloof. Het leert dat iets wat goed is het beste is en dat het werk van de Heilige Geest groter is dan dat van de Zoon. Het neemt de vrucht van het evangelie en verheft die tot wortel. Het verwacht de vruchten van het evangelie met het evangelie zelf.

Deze benadering van het evangelie en de wedergeboorte is zelfbespiegeld en maakt dat we geheel met onszelf in beslag genomen worden. Dit soort meditatie vormt geen bijdrage tot de verkondiging van een krachtig christelijk geloof. Het betekent een aanval op het gevoelige geweten van de gelovigen. Het berooft Christus van Zijn eer door het werk van de Heilige Geest in de gelovigen te verheffen boven (en daarom tegen) wat Christus in Zijn leven en lijden voor de gelovigen heeft gedaan. Het is daarom in feite antichristelijk.

Dit zal velen hard in de oren klinken, maar onze bewering komt niet voort uit vijandschap. De Hervormers beschuldigden Rome, en in het bijzonder de paus, ervan de antichrist te zijn. Calvijn beseftte wel dat dit op laster en smaad leek. Desondanks hield hij voet bij stuk. Het was hem duidelijk dat de opperpriester van Rome op schaamteloze wijze dat op zichzelf had overgedragen wat alleen God en in het bijzonder Christus toekomt. Calvijn beschouwde deze 'tirannie' van Rome des te ernstiger omdat het niet 'de naam van Christus of van heel de kerk uitwiste, maar eerder een gelijkenis van Christus misbruikte en zich verschool achter de kerk als achter een masker³). De goedheid van de paus alleen al doet dit oordeel meedogenloos en hardvochtig lijken. Vandaar dat de protestanten boete hebben gedaan voor allerlei beledigende passages in hun geloofsbelijdenissen en theologische werken en ze zelfs daaruit hebben verwijderd. Hoewel dit enerzijds best te begrijpen valt, blijkt er anderzijds uit dat zij Calvijns bedoelingen in dit opzicht niet hebben begrepen⁴).

Wij wezen er op dat de wedergeboorte fundamenteel iets is wat in de gelovigen plaatsvindt en dat het antichristelijk is dit te beschouwen als het grootste nieuws van het universum, dus als het evangelie. Evenals de beschuldiging van de hervormers tegen de paus, klinkt dat hard en meedogenloos. Maar onze bedoeling is dezelfde als van Calvijn.

'De meest geraffineerde vorm van het kwaad' zou wel eens niet de ontkenning van de kernwaarheid behoeven te zijn, maar een vervalsing of een verdraaiing ervan. Zo was het trouwens ook in de tijd van de hervormers. Het punt waar het de protestanten om ging was niet dat Rome het evangelie ontkende, maar er iets anders van maakte dan de oorspronkelijke bedoeling ervan was geweest.

Ook beweren wij niet dat deze typische 'evangelical'-benadering van de wedergeboorte een totale ontkenning van het evangelie is. Veeleer is het een vervalsing van de hoogste waarheid. Het verwacht een goed resultaat met de beste oorzaak. Het stelt een goede vrucht in de plaats van de beste wortel. Vele van hen die dit doen zijn fijne mensen aan wiens christelijke oprechtheid niet mag worden getwijfeld. Maar dat is nu juist het verontvuldigende van deze wedergeboorte-rage.

Onderwerping aan het beginsel 'sola scriptura' (de bijbel alleen), eist dat we de boodschap van de Schrift toepassen op alle tradities, leringen en verhouding van alle goede mensen. Het woord van God dient ons verstand gevangen te houden. Het is om deze reden dat we de hierna volgende opmerkingen over de verhouding wedergeboorte-evangelie maken:

1) De gedachte dat de wedergeboorte de grote daad van God is die ons redt, is meer rooms dan protestants.

De hervormers zagen wedergeboorte niet als het evangelie en ook niet als datgene waardoor de gelovige gerechtvaardigd wordt. De wedergeboorte is de vrucht van het evangelie, het is de uitwerking ervan. Rome daarentegen stelde de wedergeboorte gelijk met het evangelie van Christus' gerechtigheid en beschouwde de wedergeboorte als dat werk waardoor de mens voor God gerechtvaardigd wordt. Vele hedendaagse theologen stellen deze wedergeboorte eveneens gelijk aan het evangelie. Hun onprotestantse vreugdeboodschap luidt: 'U moet wederomgeboren worden'⁵. Wanneer Major Ian Thomas beweert: 'Dit is het wonder van de wedergeboorte en dit blijft het hart van het evangelie', is hij daarmee volkomen in harmonie met de roomse theologie⁷). Even-

als Rome maakt Thomas het volbrachte werk van Jezus Christus ondergeschikt aan het innerlijke leven dat de Geest ons geeft. Verzoening van de zondaar met God betekent slechts het begin van het verhaal⁸). De scherpzinnige C. H. Dodd stelt wedergeboorte en evangelie eveneens gelijk⁹), terwijl Vincent Taylor het zelfde doet¹⁰).

Bovendien betekent dit dat, als de theoloog weder-

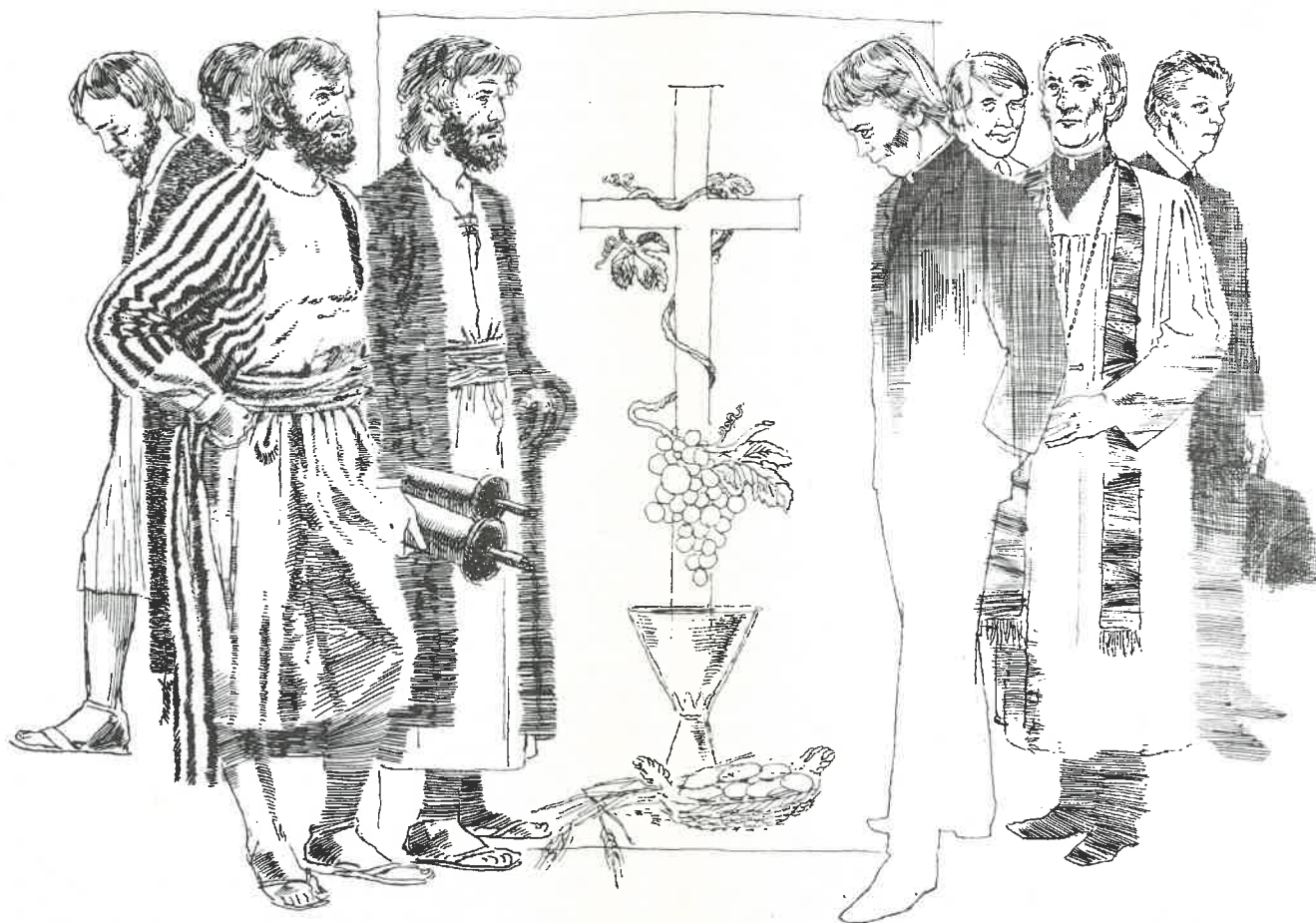
geboorte en evangelie gelijkstelt, de eenvoudige gelovige in de praktijk toch het zwaartepunt legt op wedergeboorte. Als het ware kenmerk van christelijk geloof zien ze niet het geloof in wat Jezus voor ons heeft volbracht, maar het gevolg daarvan in het leven. Hun vraag luidt dan ook: 'Bent u wel een wedergeboren gelovige?' Maar waarom zou men de wedergeboorte als een doorslaggevend teken beschouwen van het christen-zijn? Er zijn zeker nog veel bijbelsere kenmerken te noemen.

2) Door de wedergeboorte te beschouwen als de grote heilsdaad van God wordt de nadruk gelegd op datgene wat God in ons doet en laat men het prevaleren boven datgene wat God voor ons heeft gedaan in Christus. Het maakt wat God voor ons heeft gedaan ondergeschikt aan wat Hij in ons doet.

Het geloof, of de taal van het geloof, is het belangrijkste voortbrengsel van de wederbarende Geest. Het geloof richt zich altijd van de gelovige (het subject) af maar wijst op Christus, het object van het geloof. In plaats van te zeggen: 'Ik ben wedergeboren', zegt het geloof: 'Christus stierf voor mij'. En in plaats van te zeggen 'hij is een wedergeboren christen', is het bijbelsere te zeggen: 'Jezus is zijn Heer' of 'hij vertrouwt op het volbrachte werk van Christus'.

1. Billy Graham, *How to Be Born Again*, p. 10.
2. John Wesley White, *What Does It Mean to Be Born Again?*
3. John H. Leith, 'Soli Deo Gloria', *New Testament Studies in Honor of William Childs Robinson*, ed. J. McDowell Richards, p. 118, quoting John Calvin, *Institutes*, IV.7.25.
4. Leith, pp. 118-19.
5. Reinhold Niebuhr, quoted in Leith, pp. 118-19.
6. Martin Chemnitz, *Examination of the Council of Trent*; John Calvin, *Antidote to the Council of Trent*.
7. Major Ian Thomas, *The Saving Life of Christ*, 1964 ed., ppp. 11f.
8. *Ibid.*, p. 12.
9. C. H. Dodd, *The Epistle to the Romans*, pp. 15f., 53, 58f., 84, 99; *idem*, *The Meaning of Paul for Today*, pp. 106f.
10. Vincent Taylor, *Forgiveness and Reconciliation*.

Bijbelse, profetische verkondiging tegenover moderne evangelisatie . . .

Christus verwijst niet naar een innerlijke, maar duidt op het evangelie. God heeft in Jezus van Nazareth de wereld herschapen en wedergeboren doen worden. In veel moderne verkondiging vindt men deze nadruk niet (zie ook p. 7).

Het geloof richt zich niet op dat wat in de gelovige gebeurt, maar op dat wat voor hem is gebeurd. Het geloof ziet niet naar binnen maar naar buiten, het kijkt omhoog en niet naar beneden (Col. 3 : 1-3). Als we uit het geloof leven, zullen we ook de taal van het geloof spreken. Als we die niet spreken, kunnen we ook anderen niet helpen om uit het geloof te leven. Ons gevoelige geweten wordt geweld aangedaan en we beroven God van de eer die Hem toekomt.

3) De mate waarin de wedergeboorte het denken van de 'evangelicals' beheerst, doet de bijbel geen recht.

Veel van de verkondiging van deze protestantse stroming geeft voedsel aan de gedachte dat God de mens zou aanvaarden op grond van zijn wedergeboorte. Dat is volstrekt onbijbels. Degenen die dit stellen moeten zich dringend gaan bezinnen op de verhouding van het volbrachte werk van Christus tot het werk van de Geest. Het komt maar al te vaak voor dat het werk van de Geest hoger wordt geacht dan dat van Christus. Veel van het onderricht sluit daarom meer aan bij Rome dan bij de Reformatie.

De enige grond echter waarop God ons aanvaardt, is dat volbrachte werk van Christus. Wat we ook over de wedergeboorte zeggen, het mag nooit ten koste gaan van Gods werk in Christus voor ons.

De meeste 'evangelicals' denken bij wedergeboorte in de eerste plaats aan een individuele wedergeboorte. Maar de bijbel zegt hier betrekkelijk weinig over. Wanneer in de bijbel over wedergeboorte wordt gesproken, heeft het meestal betrekking op de gezamenlijke of gemeenschappelijke wedergeboorte (bijv. 'de nieuwe schepping' in 2 Cor. 5 : 17; Gal. 6 : 15 of 'de nieuwe mens' in Ef. 2 : 15; 4 : 24 en 'levend gemaakt met' in Ef. 2 : 5, Col. 2:13; Joh. 1:8; 1 Cor. 15:45; Col. 3:10; Jer. 31:31; Ezech. 36:26). De regeneratie of wedergeboorte moet niet worden beperkt tot een persoonlijke ervaring. Het omvat de hele christengemeente, in feite de hele nieuwe schepping (zie vooral Matt. 19:28 waar de wedergeboorte zo veelomvattend is als de hele toekomstige wereld). Dit veel bredere begrip van de wedergeboorte overheerst in de bijbel. En dat zou ook bij ons veel meer op de voorgrond moeten treden.

Natuurlijk ontkennen we de wedergeboorte van de individuele gelovige niet, maar het is niet in de gelovige dat de wedergeboorte haar oorsprong vindt. De oorsprong ervan is Jezus Christus. Wedergeboorte in Christus, niet in de gelovige, is de centrale gedachte van het NT.

In Joh. 3 vertelde Jezus aan Nicodemus dat de oude klasse waartoe deze behoorde een algehele verandering zou moeten ondergaan wilde ze ooit het Koninkrijk zien. Nicodemus meende dat Jezus bedoelde dat de mens zichzelf moest veranderen (vs. 4). Jezus antwoordde toen dat dit niet een zaak van eigen inspanning was, maar van de Geest (vs. 5-8). Vervolgens vroeg Nicodemus hoe de Geest zoiets kon volbrengen (vs. 9). Jezus antwoordde daarop dat de oude klasse de profetische boodschap van het OT niet had begrepen (vs. 10). Maar dan begon Hij te vertellen hoe deze verandering wel tot stand kon komen. Niet doordat de mens ten hemel opvaart (een morele evolutie met Babel-achtige pretenties) maar door de Zoon des mensen die van de hemel komt. In de grond der zaak verwijst Jezus in het geheel niet naar een innerlijke ervaring, maar duidt op het evangelie waarin en waardoor het proces van wedergeboorte

plaatsvindt. Wedergeboorte is bovenal het werk van de Zoon des mensen; Hij daalt neer en wordt verhoogd. Het is inderdaad zo dat de regeneratie van deze wereld plaatsvindt in de regeneratie in Christus (vs. 16).

Ook wanneer Paulus spreekt over het 'levend maken' en de 'wedergeboorte' is zijn oog gericht op het evangelie. God heeft ons levend gemaakt in Christus (Ef. 2:5) en ons met Christus in de hemel gezet (Ef. 2:6). Het oog is niet gericht op de gelovige maar op het evangelie van Christus. In Titus 3:3-7 laat Paulus zien dat het noodzakelijk is om het persoonlijk aspect van de wedergeboorte te zien in het licht van het objectieve evangelie. Hij spreekt over de verschijning van de goeder-tierenheid en liefde van God, onze Zaligmaker (vs. 4). Hij wijst er op dat de redding van God geheel uit genade is (vs. 5). En wanneer hij spreekt over het bad der wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest, voegt hij er onmiddellijk aan toe: 'Door Jezus Christus, onze Zaligmaker' (vs. 5, 6). Vervolgens spreekt Paulus over 'de rechtvaardiging door genade' (vs. 7). Ofschoon hij wel de subjectieve elementen van de wedergeboorte noemt, houdt hij toch het oog gericht op het objectieve werk van God in het evangelie van de menswording (vs. 4), de 'rechtvaardiging door genade' (vs. 6). 'door Jezus Christus' (vs. 7) en wederom 'rechtvaardiging door genade'.

Als gevolg van het in grote mate negeren van het perspectief dat de bijbel ons in zijn geheel geeft, hebben vele 'evangelicals' de grote kracht van de objectieve richting die de bijbel aan de wedergeboorte geeft, niet naar waarde kunnen schatten. De wedergeboorte en al het werk van God dat er in het NT mee in verband wordt gebracht, moet gezien worden in het licht van Gods geopenbaarde plan zoals dat in heel de bijbel te vinden is. Wanneer men op dat grote bijbelse perspectief voldoende acht slaat, zal men er niet zo gauw toe komen op de individuele wedergeboorte een te grote nadruk te leggen.

In de oude bedeling staat de wedergeboorte gelijk aan de beloofde herschepping (zie Jes. 4:2; 11:6; 26:6; 32:15; 44:3; 61:1; 63:11-14; Ez. 11:9; 18:31; 36:26; 37:14). Maar in de uitleg van de 'evangelicals' wordt de alles omvattende wedergeboorte van de schepping ondergeschikt gemaakt aan een fundamenteel individualistische benadrukking.

Het nieuwe en opwindende tijdperk van het NT vervult de belofte van het OT. Die vervulling is niet in de eerste plaats dat wat God bewerkt in het hart van de mensen, maar wat Hij doet in Jezus Christus. Jezus van Nazareth is de vervulling van de alles omvattende wedergeboorte. Dit is de oervervulling van de oudtestamentische verwachting (Hand. 2:23, 30; 3:12; 5:3-30; 10:36-43; 13:32-33; 15:14-18). Dit is hetgeen waar het NT zich mee bezighoudt (Luk. 1:30; 2:25-30; 3:15-17, 21; 4:1, 14, 16-19; Rom. 1:4; 1 Cor. 15; Hand. 2:33; Joh. 3:13-16).

Daarom kan het NT zeggen: 'Indien iemand in Christus, die is een nieuw schepsel' (2 Cor. 5:17). Het is in de eerste plaats het evangelie dat het brandpunt is van wedergeboorte en herschepping. God heeft in Jezus van Nazareth de wereld herschapen en wedergeboren doen worden.

Waar kan men bij de 'evangelicals' deze nadruk vinden? Zoals we toegelaten hebben dat de innerlijke vernieuwing de toegerekende gerechtigheid heeft verdrongen, zo hebben we ook de objectieve wedergeboorte in

Christus laten opgaan in onze subjectieve wedergeboorte. De mens zelf staat als grote overwinnaar in het middelpunt.

4. Omdat we ons in onze opvatting over de wedergeboorte niet door het evangelie hebben laten leiden, spreken we erover in onjuiste termen.

Van oudsher bestaan er verschillende ideeën over de wedergeboorte. Zo bestaat er het probleem van de verhouding tussen rechtvaardiging en wedergeboorte. Schenkt God Zijn Heilige Geest aan hem die nog niet gerechtvaardigd is of rechtvaardigt God de zondaar alvorens Hij Zijn Heilige Geest zendt? En wat is precies de aard van de verandering die de wedergeboorte teweeg brengt? Is het een 'lichamelijke' verandering? Vervolgens is er de strijd over de verhouding tussen geloof en wedergeboorte. Geloven we eerst en worden we dan wedergeboren? Of worden we wederom geboren teneinde te kunnen geloven? Veelal verlagen we onze bespreking van de wedergeboorte tot het niveau van de psychologie. De wijze echter waarop de bijbel spreekt van de wedergeboorte die plaatsvond in Jezus Christus (voor ons), zou onze leidraad moeten zijn bij het bespreken van de wedergeboorte als persoonlijke beleving. Het is leerzaam om Matt. 1:18 en Luk. 1:36 naast Joh. 3 te leggen. Betreffende de wedergeboorte merken we dan het volgende op:

a) In de wedergeboorte staat de soevereiniteit van God onbetwist. Zowel Nicodemus als Maria stellen de vraag: 'Hoe zullen deze dingen geschieden?' En zowel Gabriël als Jezus wijzen op het soevereine werk van de Heilige Geest (Luk. 1:135; Joh. 3:5-8). Het loflied van Maria erkent deze soevereiniteit van God in het wonder van de nieuwe schepping in Jezus Christus (Luk. 1:46-55; 'Hij' in vs. 51-55).

b) Gabriël noch Jezus hebben een psychologische verklaring gegeven van wat er in de wedergeboorte plaatsvindt. Gabriël legt Maria niet uit hoe God haar door de Geest zal doordrenken. Maria wordt eenvoudig medegedeeld dat de Heilige Geest over haar zal komen en dat de kracht van de Allerhoogste haar zal overschaduwen. Jezus wijst Nicodemus op de onuitsprekelijke en mysterieuze wijze waarop de Heilige Geest werkt. 'De wind waait waarheen hij wil . . . Gij weet niet vanwaar hij komt noch waarheen hij gaat. Zo is het met iedereen die uit de Geest geboren is.' Opnieuw wordt de aandacht gevestigd op de grote daden Gods en niet op bepaalde psychologische processen.

c) Veel 'evangelicalism' houdt zich meer bezig met het innerlijke of de binnenkant dan met hetgeen buiten ons is. In het algemeen gesproken is deze tweedeling niet bijbels. Het stellen van het innerlijke van iemand boven het uitwendige is beladen met allerlei theologische en filosofische problemen. Het is veel beter ons hierin te laten leiden door de bijbelse nadruk op de mens als eenheid.

Ongetwijfeld betrof de aankondiging van Gabriël aan Maria zeer gevoelige en zeer innerlijke aangelegenheden. Maar het is goed te letten op hetgeen Gabriël zo nadrukkelijk zegt: 'De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen . . .' Deze woorden houden zich niet met het innerlijk van Maria bezig. De lofzang van Maria richt zich op de heilsdaden van God in de geschiedenis. Ook Joh. 3 houdt zich niet bezig met het innerlijk van Nicodemus, maar

meer met de slang van Mozes en de verhoging van de Zoon des mensen.

Verinnerlijking in het stuk van de wedergeboorte is een goed voorbeeld van het feit dat de 'evangelicals' steeds meer worden vervuld van de idee van de 'ingegoten genade' (gratia infusa) en zich afkeren van het 'solus Christus' van het evangelie. Het is beter onze ideeën te toetsen aan het evangelie en net als Maria te zeggen: 'Mij geschiedde naar uw woord . . .'

Conclusie

Wedergeboorte moet worden gezien in het licht van het bijbelse perspectief van belofte en vervulling. Onze leer van de wedergeboorte moet zich richten op het vernieuwende en herscheppende werk van God in Jezus Christus. Dat is objectieve wedergeboorte. Als we de bijbel als leidraad willen nemen moeten we het oog op het evangelie gericht houden. Het is namelijk hierin dat God ons een nieuw leven een een nieuwe schepping heeft geschonken.

In harmonie met deze gerichtheid op de objectieve wedergeboorte is de leer van de 'totale wedergeboorte', de wedergeboorte van de gehele gemeente en zelfs de gehele natuur. In deze allesomvattende wedergeboorte komt de bijbelse leer ten volle tot zijn recht. Het schenkt ons de mogelijkheid aan een eng individualisme te ontsnappen.

Vervolgens is er ook nog een bijbelse leer van een 'subjectieve wedergeboorte'. Van het bijbelse gezichtspunt uit betekent 'subjectieve wedergeboorte' dat ik word opgenomen in het grote doel en plan van God in Jezus Christus. Zelfs wanneer ik spreek over de verandering in mijn hart moet ik dat doen in het licht van de objectieve wederbarende werkzaamheid van God in Christus. Het belangrijkste doel van de subjectieve wedergeboorte is haar gerichtheid op de objectieve wedergeboorte. Niets is meer kenmerkend voor hem die wedergeboren is dan zijn vertrouwen op het volbrachte werk van Christus. In de populaire zienswijze van de 'evangelicals' ontbreekt dit teveel.

Veel 'evangelicalism' benadrukt de wedergeboorte als de werking van één ogenblik. Maar hoewel wedergeboren worden een duidelijke ervaring is met een echt begin, leggen zowel de Schrift als de Hervormers toch de nadruk op het voortdurende karakter ervan. Vandaar dat we spreken over een 'voortgaande wedergeboorte'. Terecht leerde Calvijn dat wedergeboorte een levenslang proces is.

Ten slotte is er ook nog de 'uiteindelijke' wedergeboorte (Matt. 19:28). De hele schepping beweegt zich in de richting van de afsluiting van Gods plan zoals dat van het begin bestond. In dit tijdperk van ecologische en economische ontbinding zou dit een welkome benadrukking kunnen zijn. Veel wordt gesproken over wedergeboorte hier en nu. We moeten ons ook laten horen over de komende uiteindelijke herscheppende actie van God.

Zo hebben we de noodzakelijke elementen van de bijbelse wedergeboorte genoemd. De objectieve wedergeboorte van Christus is ook de allesomvattende wedergeboorte. De subjectieve wedergeboorte van de individuele gelovige is ook een voortgaande wedergeboorte. En dit ziet alles uit naar de uiteindelijke wedergeboorte, wanneer God Zijn plannen met het leven op deze aarde voltooit.

Gedenken in het Oude en Nieuwe Testament

In 'Aktueel Evangelie' (december 1978) publiceerden wij een deel van de studies die Robert D. Brinsmead op het bezinningsweekend (in september 1978) in Drente heeft gehouden. Het is uiteraard niet mogelijk al het materiaal dat hij aandroeg in ons blad af te drukken. Wij besluiten hier met een laatste vertaalde en in artikelvorm overgezette toespraak.

Wij lezen 1 Cor. 15:1-4:

'Voorts, broeders, ik maak u bekend HET EVANGELIE, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat. Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze als ik het u verkondigd heb, tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.

Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden naar de Schriften: En dat Hij is begraven en dat Hij is opgewekt ten derde dage, naar de Schriften . . .'

De apostel Paulus zegt in deze tekst dat we gered worden door het evangelie als we het behouden. Je kunt dat zien als een in gedachten houden, als een gedenken van de vreugdeboodschap. Het begrip 'gedenken' of 'herinneren' in zowel het Oude als in het Nieuwe Testament is erg belangrijk.

Voor de Joden was, zoals we de vorige keer reeds zagen, de Exodus het grootste gebeuren, het centrale punt in hun gedachten. God wilde dat Zijn volk deze uittocht zou blijven herinneren. Ze zouden alleen standvastig in het verbond kunnen blijven als ze voortdurend aan de Exodus zouden denken. Daarom herinnerden de profeten het volk steeds maar weer aan die uittocht die eens had plaatsgevonden. Dat lezen we bijvoorbeeld in de vertrouwd verzen van Micha 6. In vers 8 lezen we: 'Hij heeft u bekend gemaakt, o mens, wat goed is en wat de Heer van u vraagt: niet anders dan recht te doen . . .'

We zijn echter vergeten deze tekst in het juiste verband te lezen. In vers 1 en 2 roept God Zijn volk tot het oordeel. Hij heeft een twistpunt met Zijn volk en wil Zich met hen in het gericht begeven. Hij wil hen in het gericht brengen vanwege het verbond dat Hij met ze gesloten heeft. Het gaat in deze teksten om een rechtsproces, een rechtsgeding. In vers 3 en 4 brengt God Zijn zaak naar voren: 'Mijn volk, wat heb ik u aangedaan en waarmee heb ik u vermoed? Immers heb ik u gevoerd uit het land Egypte en uit het slavenhuis heb ik u verlost, en ik zond voor u heen Mozes, Aäron en Mirjam. Mijn volk, gedenk toch . . .'

Wat is Gods aanklacht in deze rechtszaak die Hij aanpant tegen Zijn volk? Ze waren het verbond vergeten en ook de uittocht, en daarom was er geen recht en gerechtigheid meer in het land.

In onze vorige bespreking hebben we geconstateerd dat het sociale en ethische gedrag van de mens alleen gegrond is op het leven en lijden van Jezus Christus. Aan het bijbelse zedelijke gedrag zitten altijd twee kanten: in het OT zijn het de bevrijding door de Exodus en de Wet die het gedrag bepalen. De zedelijke en sociale normen hebben alleen betekenis in het verband met het gebeuren van de bevrijding. Als we ze apart nemen vervallen ze tot moralisme en wetticisme.

Zo is het ook in het NT. Er staan eveneens geboden in, hoewel sommigen denken dat het NT met de wet heeft afgedaan. 'Hebt elkander lief, vergeeft elkander, weest barmhartig jegens elkander, spreekt van niemand enig kwaad' zijn alle geboden die we moeten bezien tegen de achtergrond van Christus' heilswerk. God zegt dan ook: 'Hebt elkander lief zoals Ik u liefgehad heb.' 'Vergeeft elkander, zoals Ik u vergeven heb.' 'Wees barmhartig, zoals Ik jegens u barmhartig ben geweest.' Het zedelijk gedrag van een christen – ethisch én sociaal – is slechts de uitdrukking van een dankbaar gedenken aan de bevrijding en de verlossing. Dit is de sfeer die uit de hele bijbel spreekt. Het christelijk bestaan is een blijvend in gedachten houden en gedenken van wat God in Christus voor alle mensen heeft gedaan. Daarom zal heel ons leven blij moeten geven van wat Jezus Christus heeft verricht. Zelfs in de hemel doen ze dat. Daar zingen ze 'Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed' (Openb. 5:7).

Hier op aarde zullen we dat lied ook moeten leren, want het hemelse leven begint in feite hier al; dat is heiliging als gevolg van de rechtvaardiging. Heiliging is immers het hemelse leven dat door de rechtvaardiging door het geloof hier op aarde al mag beginnen. Het leven op aarde moet, zoals we reeds zagen, een voortdurende viering zijn van het gebeuren op Golgotha. Wat is dan het wezen van de heiliging? U kunt natuurlijk zo goed mogelijk proberen te leven volgens de wet van God. Als dit echter losstaat van het gedenken aan de bevrijding en verlossing in Jezus Christus, heeft 't maar weinig zin en waarde. Het kan dan zelfs een uitdrukking zijn van ongelooft, hoewel 't zogenaamd christelijk gedrag moet voorstellen. In Handelingen 2 lezen we dat zodra de Heilige Geest op de gemeente werd uitgestort de apostelen in allerlei talen (vs. 8) 'de grote werken van God verkondigden'. Ze vertellen ons niet over zichzelf noch over hun ervaringen of hun innerlijke gevoelens, maar ze verkondigen Gods heilsdaden.

De bijbelse wijze van gedenken is dan ook niet een herinnering en een voortdurend bezig zijn met wat God in ons doet en heeft gedaan. De bijbel gedenkt Gods woorden en daden die **buiten ons** zijn gesproken en tot stand gebracht. Het zijn de gebeurtenissen in de geschiedenis die in het OT gevierd en herdacht worden. In het voorafgaande (AE, dec. 1978) hebben we kunnen zien dat al deze gebeurtenissen de ene grote daad van God op Golgotha voorafschuwen. Op de pinksterdag verkondigden de apostelen het heil van God, maar ze spraken niet over de schepping, de zondvloed, de uittocht en de Babylonische ballingschap. Met kracht verkondigden zij het kruis van Golgotha en de opstanding van de Heer. Gods openbaring is ons gegeven in Zijn heilsdaden in de geschiedenis, niet in een vage mystieke ervaring. Het zijn

Wedergeboorte is, evenals heiliging, de vrucht van het evangelie en niet het evangelie zelf.

concrete daden in de geschiedenis. Zo is het **objectief** en weten we waar we aan toe zijn.

Dit aspect van het geloof heeft al vele aanvallen moeten doorstaan. Het wordt in 't bijzonder onder vuur genomen door het piëtisme en het christelijk liberalisme. Men stelt: 'het christusgebeuren heeft allang geleden plaatsgevonden. Als we van het christelijk geloof een historische godsdienst maken, wordt het veel te onpersoonlijk'. In een poging dit alles in een meer persoonlijke sfeer te trekken, zet men de deur wagenwijd open voor een verinnerlikking van het geloof en voor mystieke ervaring, waarin het **subjectieve** centraal staat en niemand meer weet waar hij aan toe is.

De grote feesten en de tempeldienst vervuld in Jezus Christus

We hebben reeds gezien dat alle grote gebeurtenissen in het OT en alle grote feesten in Jezus Christus werden vervuld, zoals het

- doorgaan door de Rode Zee
- de nieuwe tempel na de ballingschap
- het paasfeest
- het loofhuttenfeest

Een van de grootste feesten van de Joden was ongetwijfeld het paasfeest, en is het trouwens nog. Nu geloven de christenen dat het paasgebeuren ten hoogste vervuld werd in de dood en de opstanding van Jezus. Mattheüs, Lukas en Johannes leggen daar in hun evangelie sterk

de nadruk op. Het paasfeest kreeg een vooraanstaande plaats in het lijdensverhaal omdat op dat feest Christus gekruisigd werd. Tevens stelde de Heer op dit feest de avondmaalsviering in als een gedenken aan Zijn offer.

Een ander hoogtepunt in Israël was Jom Kippoer (de Grote Verzoendag). Terwijl de evangelieën zo'n nadruk leggen op het paasgebeuren, legt de Hebreënbrieff een duidelijk verband tussen hetgeen in Jezus Christus werd vervuld en de Grote Verzoendag.

Enkele uitspraken uit deze brief zullen we eens bekijken: 'Dewelke, alzo Hij is het Afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, namelijk dat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelf te weeggebracht heeft, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen' (Hebr. 1:3, St. vert.).

Aan het kruis van Golgotha in het jaar 31 heeft Jezus Christus de reiniging van onze zonden tot stand gebracht. Het woord 'reiniging' is afkomstig uit het OT en elke Jood die dit leest zal begrijpen dat hier in feite over 'verzoening' wordt gesproken. 'Waarom Hij... een getrouw Hogepriester zou zijn, in de dingen, die bij God te doen waren, om de zonden van het volk te verzoenen' (Hebr. 2:17; St. vert.).

Het oorspronkelijke Hebreeuwse woord voor verzoening is 'kaphar'. Het komt van het woord 'bedekken', of van 'bestrijken', maar het heeft nog veel meer betekenissen,

zoals 'in orde maken', 'afwenden', 'voldoening geven', 'uitwissen', 'niet toerekenen', 'vrijspraak verlenen' en een 'bedekking geven voor de toorn van God'.

In de tempeldienst werd op de dag van 'kaphar' het offerdier geslacht. De hogepriester nam het bloed en bracht het binnen in het Heilige der Heiligen voor de ark. In de ark werd de wet bewaard en op de ark was een gouden deksel, het verzoendeksel. Als de hogepriester voor de ark stond, sprenkelde hij zeven keer het bloed op het deksel van de ark waaronder de wet lag. De naam van het deksel luidde in het Hebreeuws 'kaphoret', hetgeen vertaald kan worden met 'plaats der verzoening'. Dat is interessant, want we zouden eerder verwachten dat het altaar in de buitenhof zo zou worden genoemd. Maar het deksel van de ark was de aangewezen plaats van verzoening. In het Griekse NT en in de Griekse vertaling van het OT wordt 'kaphoret' vertaald met 'hilasterion'. Nu wordt dat woord ook gebruikt in de Hebreeënbrief, namelijk in hoofdstuk 2:17 en in 9:15. Paulus gebruikt het ook en wel in Rom. 3:25. 'Welke God heeft voorgesteld tot ... 'hilasterion' ...'

Jezus Christus is de vervulling van alles in het OT (zie ook AE dec. 1978). Hij is:

- de nieuwe Adam
- het nieuwe Israël
- de nieuwe Mozes
- de nieuwe Exodus
- de nieuwe koning David
- de nieuwe tempel
- het verzoendeksel
- de lijdende Knecht in Jesaja 53
- de Zoon des mensen in Daniël 7

Sommige profetieën konden de Joden maar moeilijk begrijpen, want hoe kon de Messias nu zowel de verheerlijkte koning David zijn als de lijdende Knecht? Ze konden dit niet met elkaar in overeenstemming brengen, omdat ze niet konden inzien dat Hij de belichaming is van alle dingen. Soms maakt men wel eens de vergissing door de parallel tussen type en antitype te ver door te voeren. Het antitype stijgt echter ver boven het type uit. Christus kon met recht de nieuwe Mozes worden genoemd omdat Hij evenals Mozes Zijn volk uitleidde en bevrijdde. Maar Hij is meer dan een beeld van Mozes. De werkelijkheid is niet alleen een parallel maar vaak ook een contrast. De Hebreeënbrief wijst daar herhaaldelijk op. In de tempeldienst van het Oude Verbond naderde de hogepriester voor God om verzoening te doen. De schrijver van de Hebreeënbrief zegt echter: 'het nieuwe verbond is beter. Het volk onder het Oude Verbond wachtte buiten de tempel vol spanning of de verzoening tot stand was gebracht, want ze wisten niet of de hogepriester door God was aanvaard. De schrijver zegt: 'Zo is het niet met ons, want Hij heeft de reiniging van onze zonden reeds tot stand gebracht' (zie ook Hebr. 9:11, 12).

De Grote Verzoendag werd in Israël beschouwd als een oordeelsdag. Het was een beeld van wat in het laatste der dagen zou gebeuren. Het NT vertelt ons dan ook dat op Golgotha de oordeelsdag plaatsvond en dat dáár de wereld geoordeeld werd (Rom. 2 en 3 en Joh. 12:31-33).

Daarom noemt Hebr. 1:1 het leven en lijden van Christus een gebeurtenis van het laatste der dagen.

Alle gebeurtenissen derhalve die wij in de 2e komst van Jezus Christus verwachten, hebben reeds plaatsgevonden op Golgotha. Daaraan kan niets meer worden toegevoegd, alleen in herinnering worden gebracht . . .

Uw steun voor de financiering van dit gratis tijdschrift hebben wij hard nodig. Indien U kunt stort dan Uw bijdrage voor *Aktueel Evangelie* op:

AMRO-BANK LEEUWARDEN (giro 803049)
nr. 48.24.19.717 t.n.v. *Aktueel Evangelie*
(of op postrek. 3410100 van de Penningmeester
van de Stichting *Aktueel Evangelie* te Borger).

Verdict-adressen:

Verenigde Staten P.O. Box 1311, Fallbrook,
California 92028, U.S.A.
Australië P.O. Box 333, Tweed Heads,
N.S.W. 2485, Australia
Denemarken Postboks 26, 2750 Ballerup,
Denemarken
Groot-Brittannië 'Outer Finches', Hembury
Cock Hill, Buckfast,
Buckfastleigh, S. Devon
TQ 11 OHN, England
West-Duitsland 'Wahrheit für Heute',
Postfach 5306, 7800 Frei-
burg, W.D.
(Duitstalige editie)
Spaanstalige editie 'Pregonero de Justicia',
P.O. Box 700, Fallbrook,
California 92028, U.S.A.
